

فصلنامه رویکردهای پژوهشی نو در علوم مدیریت
Journal of New Research Approaches in Management Science
سال دوم. شماره هشتم. پاییز ۱۳۹۷، صص ۱۴۹-۱۳۵ Vol 2. No 8. 2018, p 135-149
شماره شاپا (۲۵۸۸-۵۵۶۱) ISSN: (2588-5561)

تأثیر محیط‌های بازاریابی بین‌المللی بر توسعه کارآفرینی

زهرا ابوتواری گودرزی*. زینت حاج اکبری. ناهید نظری عارف. نیلوفر احمدی
دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی، موسسه آموزش عالی فارابی، ایران

نویسنده مسئول*

Zahraabootorabi61@gmail.com

چکیده

کارآفرینان در سراسر جهان به دنبال راه‌هایی برای معرفی محصولات خود به بازارهای بین‌المللی هستند؛ متأسفانه، محیط بازاریابی بین‌المللی فرصت‌های زیادی را برای مخاطبان خارجی تهدید می‌کند. محیط‌های فرهنگی، سیاسی و تکنولوژیکی به عنوان عوامل تعیین‌کننده در موفقیت کارآفرینی در بازارهای جهانی عمل می‌کنند. این مطالعه با هدف بررسی اثرات این محیط بازاریابی بین‌المللی بر پیشرفت کارآفرینی صورت گرفته است. تجزیه و تحلیل نشان داد که عوامل انسانی تأثیر قابل توجهی بر معاملات تجاری دارند. علاوه بر این، سیستم‌های سیاسی و مقررات دولتی در ارتباطات تجاری با موفقیت‌های کارآفرینی در حوزه‌های بین‌المللی بسیار موثر است.

واژه‌های کلیدی: کارآفرینی، بازار بین‌المللی، مزیت نسبی، موانع، دولت

مقدمه

بازار بین المللی به عنوان یک راه برای کارآفرینان خلاق به منظور کسب درآمد خارجی خارج از کشور خود وجود دارد. بازاریابی بین المللی به مبادلات بین مرزهای ملی برای رضایت از نیازها و نیازهای انسان اشاره دارد و میزان مشارکت شرکت در خارج از کشور به عنوان تعهدی برای پیگیری از بازارهای خارجی است. کارآفرینان کسب و کار بین المللی نه تنها به محیط های مختلف بازاریابی در سطح بین المللی حساس هستند، بلکه همگرایی بازاریابی در سراسر جهان برای به دست آوردن نتایج مطلوب برای کسب و کار خود را (داویس و همکاران، ۲۰۱۷).

عوامل محیطی غیر قابل پیش بینی است و در اغلب موارد پایه تصمیم برای کارآفرینان محلی برای شکستن بازارهای جدید است. راه های بسیاری برای شکستن بازارهای جدید تست نشده وجود دارد که شامل صادرات، سرمایه گذاری مستقیم خارجی، سرمایه گذاری مشترک و مشارکت های بین المللی است (ژوان و همکاران، ۲۰۱۶). به عنوان مثال، عواملی مانند تغییرات تکنولوژیکی و قوانین فرهنگی و بین المللی دولتی دشوار است که پیش بینی کنند که کسب و کار در یک عرصه بین المللی پایدار باشد. در گذشته، تاثیر محیط بازاریابی بین المللی برای کارآفرینان در اقتصادهای در حال توسعه را نمی توان بیش از حد مورد توجه قرار داد زیرا اثرات محیط بین المللی به مرز و تحقیق بسیار نرسیده است. بسیاری از عواملی که به عنوان عوامل مهمی مطرح می شوند که رشد و عملکرد قابل ملاحظه ای از فعالیت های کارآفرینی در نیجریه را بر عهده دارند، به عوامل محیطی بین المللی هدایت نمی شود. اثرات محیط بازاریابی بین المللی بر کارآفرینان تجاری کاملا مشخص نیست. این به این دلیل است که کسب و کارهای امروز در دورانی زندگی می کنند که بخش عمده ای از زندگی اجتماعی توسط فرآیندهای جهانی تعیین می شود که در آن فرهنگ ملی، اقتصاد ملی و مرزهای ملی حل و فصل می شود. مرکزی به این ادراک با توجه به مفهوم جهانی سازی سریع و اخیر است که در آن کارآفرینان مدرن باید با مشتریان که با کانال های توزیع که در حال تغییر نیز هستند، تغییر کند. آنها همچنین باید با پیشرفت های تکنولوژیکی که ماهیت محصولات و خدمات خود را تغییر می دهند و نیاز به کار و خیال پردازی و موثر در بازارهای نوظهور دارند، برخورد کنند. ماهیت اصلی بازاریابی از بازاریابی داخلی به بازاریابی بین المللی تغییر نمی کند، اما بازاریابی در خارج از مرزهای ملی مشکلات خاصی مانند برخورد با محیط های مختلف، مدیریت عملیات در بازارهای دور، بهینه سازی کسب و کار در بیش از یک کشور و برخورد با اتباع خارجی (لیم و همکاران، ۲۰۱۶).

قابلیت های بازاریابی

با توجه به آنکه هر کسب و کاری قابلیت هایی را گسترش می دهد که در واقعیت بازار رقابتی آن، تعهدات گذشته و الزامات پیش بینی شده ریشه دارد، این امر امکان پذیر نیست که همه قابلیت های ممکن را برشماریم. با این حال، انواع قابل اطمینانی از قابلیت ها که می تواند در هر کسب و کاری برای پاسخ به

فرآیندهای محوری شناخته شود، مورد بررسی قرار می‌گیرد. برخی از قابلیت‌ها آسانتر از بقیه شناخته می‌شود، معمولاً به این دلیل که فعالیتهایشان در درون سازمان است. ظهور و شیوع قابلیت‌هایی که به طور موفقیت آمیزی در بیرون سازمان به کار گرفته شده و منجر به برخی مشاهدات برای بررسی و بحث می‌شود، که شرکت‌ها باید به وسیله آنچه که آنها توانایی انجام آن را دارند و به نسبت نیازهایی که برای ارضاء شدن جستجو می‌کنند، تعریف کرده باشند. این دیدگاه متعادل نمی‌باشد؛ چرا که این توانایی کسب و کار است که از این قابلیت‌های درونی به منظور بهره برداری از قابلیت‌های بیرونی استفاده نمایند. بنابراین، باید تطبیقی بین قابلیت‌های بیرونی با درک این احتمالات و تصمیم‌گیری در مورد آنکه چگونه بهترین آنها را ارائه نمایند، وجود داشته باشد. قابلیت بازاریابی به عنوان فرآیند یکپارچه تعریف شده است، و در آن شرکت با استفاده از منابع محسوس و نامحسوس خود به درک نیازهای خاصی از مصرف‌کنندگان و دستیابی به محصول متمایز نسبت به رقبای، و دستیابی به حقوق صاحبان سهام با نام تجاری برتر می‌پردازد.

قابلیت بازاریابی به یک شرکت کمک می‌کند تا ارتباطی قوی را بین مشتریان و اعضای دیگر برقرار کند. ادبیات بازاریابی حاکی از این است که شرکتها از قابلیت‌های خود استفاده می‌کنند تا منابع را به خروجی و بازده تبدیل کنند و مرتبط با عملکرد شرکت باشد. نقش قابلیت‌های بازاریابی به عنوان منبعی برای مزیت رقابتی در زمینه‌ی راهبرد بازاریابی مورد بحث قرار گرفته است. محققان ابراز داشته‌اند که داراییها و قابلیتها، شرکت را قادر ساخته تا فرآیندهای سازمانی را به طور موثر اجرا نمایند. تعدادی دیگر از پژوهشگران نیز بیان کردند که مزیت رقابتی در منابع ملموس و ناملموس منجر به ایجاد مزیت رقابتی برای شرکت می‌شود و در نهایت ارزش بالاتری را به شرکت و مشتریان ارائه م‌نماید. سازمانهایی که بر توسعه قابلیت‌های کلیدی تأکید می‌کنند توانایی بهتری برای رسیدن به موقعیت رقابتی متمایز و حفظ آن دارند. بنابراین مجموعه‌ای از قابلیت‌ها به عنوان زمینه‌ای برای گسترش مزیت پایدار بازار و در نتیجه ایجاد منافع سازمانی، لازم است.

قابلیت‌های بازاریابی به عنوان فرآیند به کارگیری دانش، مهارت و منابع سازمان جهت ایجاد ارزش افزوده برای کالاها و خدمات، برآوردن تقاضاهای رقابتی و پاسخگویی به نیازهای مرتبط با بازار، تعریف شده است. اهمیت فرآیندهای یادگیری در توسعه قابلیت‌های بازاریابی مورد تأیید قرار گرفته است؛ بخصوص زمانی که کارکنان بتوانند به طور سریع با استفاده از دانش و مهارت خود، مسایل بازاریابی شرکت را حل کنند. به منظور تشریح قابلیت‌های بازاریابی شرکت، به تشریح فرآیندهای بازاریابی خاصی پرداخته می‌شود که بتوانند سازگار با راهبرد رقابتی شرکت باشد. هر چه قابلیت‌های بازاریابی در شرکتها بالاتر باشد، آنها را قادر ساخته تا اطلاعاتی را در مورد اعمال و عکس‌العمل‌های رقبا کسب نموده، ارزش خاصی را برای مشتریان‌شان ایجاد کرده و موانعی را برای ورود رقبا ایجاد و از تهدیدهای آنان جلوگیری نمایند. این فرآیند مبنایی را برای رسیدن به سود رقابتی گسترش می‌دهد. شرکت‌هایی که

بهرتر مجهز شده‌اند تا به الزامات بازار و پیش بینی شرایط متغیر پاسخ دهند، انتظار دارند تا از مزیت رقابتی بالاتر و سودآوری بلندمدت برخوردار شوند. تأکید اصلی قابلیت که مفهوم جدیدی نیست، بر ایجاد شایستگی‌ها و قابلیت‌های متمایزی است که در چارچوب خط مشی اولیه شرکت نمایان می‌شود (شافعی و همکاران، ۱۳۹۳).

قابلیت‌های بازاریابی فرایند یکپارچه‌ای است که در آن شرکت‌ها منابع محسوس و نامحسوس را برای درک پیچیدگی نیازهای خاص مشتریان، دستیابی به یک تمایز نسبی محصولات برای برتری رقابتی و در نهایت دستیابی به یک کیفیت برند مناسب به کار می‌برند (قاضی زاده، ۱۳۹۰). قابلیت‌های بازاریابی فرآیندهای یکپارچه و منسجمی هستند که برای اعمال مهارت‌های جمعی، دانش و منابع شرکت طراحی می‌شوند و باعث شناسایی نیازهای بازار می‌شوند و ارزش کالا و خدمات شرکت را بهبود می‌بخشند و شرکت به کمک این قابلیت‌ها قادر است تا خود را با شرایط متغیر بازار تطبیق دهد و از فرصت‌های بازار در جهت مقابله با تهدیدهای رقابتی استفاده نماید. قابلیت‌های بازاریابی نشان دهنده توانایی‌های خاص یک شرکت در شناسایی بازارهای هدف، استراتژی‌ها و آمیخته‌های بازارهای در حال توسعه است که باعث حفظ ارتباط با مشتریان وفادار می‌گردد. تحقیقات نشان دهنده یک ارتباط مثبت بین قابلیت‌های بازاریابی و عملکرد شرکت است. اگر قابلیت بازاریابی یک شرکت به عنوان یک مزیت رقابتی نسبت به رقبای دیگر در نظر گرفته شود، بنابراین یک فاصله بزرگ از لحاظ ارزیابی بین شرکت و رقیب آن ایجاد می‌شود. تحقیقات بسیاری در مورد بازاریابی انجام شده است که تأثیر قابلیت بازاریابی را بر روی عملکرد، سود، حاشیه سود، رشد و بازار محصول شرکت بررسی می‌نماید. شرکت‌ها با دارایی‌های مبتنی بر بازار از قبیل قابلیت‌های بازاریابی خود می‌توانند سطوح خود را ارتقا دهند و سرعت ذخیره‌سازی و ارزش باقیمانده از جریان‌های نقدی را افزایش دهند. یک شرکت قابلیت‌های بازاریابی اش را زمانی می‌تواند توسعه دهد که توانایی ترکیب مهارت‌های فردی و دانش کارکنانش را با منابع در دسترس داشته باشد. شرکتی که بیشتر منابعش را برای تعامل با مشتریان هزینه می‌کند می‌تواند توانایی احساس نیازمندی‌های بازار را افزایش دهد. سانگ در پژوهشی که در سال ۲۰۰۷ انجام داده است پیشنهاد می‌کند که قابلیت‌های بازاریابی به شرکت برای ایجاد و حفظ رابطه اش با مشتریان و اعضای کانال‌های توزیع کمک می‌کند. قابلیت‌های بازاریابی یک شکل قوی از برند ایجاد می‌کنند که به شرکت اجازه داشتن یک عملکرد مالی برتر را می‌دهد (فیض و همکاران، ۱۳۹۱).

انواع قابلیت های بازاریابی

انواع قابلیت های بازاریابی شامل موارد زیر می باشند:

۱. قابلیت نوآوری

قابلیت نوآوری مطابق پژوهش گیلومر و همکارانش (۲۰۰۹)، به عنوان قابلیت های بازاریابی شناخته شده است. از سوی دیگر، این قابلیت به عنوان قابلیت های کلیدی از قابلیت های بازاریابی در پژوهش مریلیس و تیله ولی (۲۰۱۱)، شناخته شده است. قابلیت نوآوری در سال های اخیر مورد توجه محققان استراتژیک قرار گرفته است و به عنوان موتور محرک رشد و درآمد توصیف شده است. نوآوری پایه و اساس، بقای سازمان است. قابلیت نوآوری شرکت طبق مطالعات یانگ در سال (۲۰۱۲) به مفهوم توانایی بالقوه شرکت برای تطابق خود با موقعیت مدرن و متغیر به منظور توسعه محصول جدید، تکنولوژی و پیشرفت هایی که در نتیجه کسب مزیت رقابتی نسبت به رقیب ایجاد می شود. یانگ اظهار می نماید که قابلیت نوآوری شرکت به تنهایی به عنوان، مهم ترین عامل حفظ رشد، بقا و کسب مزیت رقابتی محسوب می گردد.

۲. قابلیت نام تجاری

قابلیت نام تجاری دومین قابلیت بازاریابی سطح بالا است که به عنوان پتانسیل تعیین کننده عملکرد شرکت محسوب می شود در زمینه **B2B** مزایای بسیاری ارائه شده است. بررسی و مطالعه برند شرکت های کوچک و متوسط اخیراً صورت گرفته است و رویکرد نسبتاً جدیدی می باشد. وانگ و مریلیس (۲۰۰۵) در مطالعات خود نشان دادند که نام تجاری عامل اصلی تعیین کننده عملکرد بازار در شرکت های کوچک و متوسط است. قابلیت نام تجاری نشان دهنده توانایی شرکت برای ارتباط با مشتریان است و شرکت را قادر می سازد تا خدمات بازارمحوری خود را در بازارهای انتخابی اش در زمینه های رقابت، قیمت، کانال های مدیریتی، محصول، ارتباطات بازار، برنامه ریزی بازار و فرایند اجرایی در بازار را گسترش دهند. شرکت های دارای سطح بالای بازارمحوری به احتمال بیشتر قابلیت نام تجاری را برای دستیابی به مزیت ارتباط با مشتری به همراه احترام و رضایت مشتری در نظر می گیرند. ساخت یک برند قوی پر اهمیت است و به عنوان هدف اصلی بسیاری از شرکتها در ادبیات بازاریابی مطرح شده است. منطق اصلی این دیدگاه به این صورت است که سازمان دارای نام تجاری قوی و موفق می تواند درآمد بیشتری ایجاد نماید و در عملکرد بازاریابی خود با ثبات تر باشد. در فضای رقابتی عصر جدید، خوش نامی نام تجاری نمایانگر هویت و اعتبار و یادآور تعاملات شرکت با مشتریان خود می باشد که اهمیت ویژه ای دارد (نجف بیگی و اردشیری جم، ۱۳۸۹).

۳. بازار محوری

بازار محوری یکی از جنبه های فرهنگ سازمانی است که در آن بالاترین ارزش سودآوری بنگاه و نگهداری مشتری از طریق ایجاد ارزش برتر است. بازارمحوری یک نوع هنجار رفتاری است که در سراسر سازمان گسترش یافته و از طریق نوآوری پاسخگویی نیازهای حال و آتی بازار و مشتری است. شرکت های بازارمحور دارای مزیت رقابتی در سرعت پاسخگویی به نیازهای بازار و مشتریان می باشند. مفهوم بازاریابی معمولاً سه رکن زیر را مورد توجه قرار داده که عبارتند از:

- فلسفه مشتری شناسایی و ارضای نیازها و خواسته های مشتریان، دستیابی به هدف - دستیابی یک سازمان به اهدافش در حالی که نیازهای مشتریان آن هم ارضاء می شود، سازمان بازاریابی ادغام یافته - ادغام همه حوزه های عملکردی سازمان به منظور دستیابی به اهداف همسان شده با ارضای نیازها و خواسته های مشتریان (چیرانی و پاکپور رودسری، ۱۳۹۰).

بازار محوری هنجارهایی را در رابطه با جمع آوری اطلاعات و پاسخگویی گسترده سازمانی به اطلاعات مربوط به مشتریان (بالفعل و بالقوه) به وجود می آورد تا شرکتها بتوانند نسبت به رقبا در تجزیه و تحلیل بازار و پاسخ به نیازهای آن پیش دستی نمایند. عمده این روند را می توانند با نوآوری در محصولات و خدمات و نیز ایجاد توانایی جهت ایجاد ارزش بیشتر برای مشتری، انجام دهند. به نظر می رسد شرکت های بازار محور در هر دو زمینه سرعت و اثربخشی پاسخگویی شان به فرصت ها و تهدیدها دارای مزیت رقابتی باشند (ابراهیمی و پاینده، ۱۳۹۰).

رقابت پذیری یا توان رقابتی مرتبط با کلیه ارکان سیستم یک شرکت شامل درون دادها، فرایندها و برون دادها می باشد. به عبارتی یک شرکت زمانی از توان رقابتی بالایی برخوردار است که دارای دروندادها، فرایندها و برون دادهای رقابتی باشد. عملکرد رقابت پذیری یا توان رقابتی مرتبط با کلیه ارکان سیستم یک شرکت شامل درون دادها، فرایندها و برون دادها می باشد. به عبارتی یک شرکت زمانی از توان رقابتی بالایی برخوردار است که دارای دروندادها، فرایندها و برون دادهای رقابتی باشد. عملکرد سازمانی در واقع عملکرد شرکت در زمینه های مالی و غیر مالی می باشد. در واقع هر عملی که در یک سازمان در راستای بهبود یا تضييع سازمان اتفاق می افتد دیدگاه افراد را تحت تأثیر قرار می دهد. عملکرد شرکت میزان موفقیت یک شرکت در خلق ارزش برای قسمت های مختلف بازار است در واقع عملکرد شرکت بر اساس دستیابی به اهداف کسب و کار، از طریق واحدهای مختلف شرکت، تعیین می گردد و موفقیت استراتژی های هر شرکت، در عملکرد آن شرکت منعکس می شود (رجب زاده و ملک اخلاق، ۱۳۹۰).

موفقیت شرکت، وابسته به توسعه قابلیتها و ارتباطاتی است که برای شرکت منحصر به فرد هستند و در میان مدت تا بلندمدت حفظ می گردند. دی (۱۹۹۴) قابلیت های سازمان را به چهار دسته تقسیم کرد:

۱. قابلیت های درونی - بیرونی؛ این قابلیتها به شرکت اجازه می دهند که هزینه های خود را پایین نگهدارد و یا عرضه های خود را از عرضه های رقبا متمایز کند.

۲. قابلیت‌های بیرونی - درونی؛ اینها اطلاعات مهمی را برای شرکت فراهم می‌کند و اجازه می‌دهند به نحو بهتری پاسخگوی تغییرات در نیازهای مشتریان باشد. این قابلیت‌ها به شرکت اجازه می‌دهند بطور اثربخش تر از قابلیت‌های درونی - بیرونی بهره‌برداری نماید؛
  ۳. قابلیت‌های بازاریابی؛ اینها به شرکت اجازه می‌دهند از قابلیت‌های درونی - بیرونی و بیرونی - درونی با اجرای اثربخش برنامه‌های بازاریابی مزایایی بدست آورد؛
  ۴. قابلیت تکنولوژی اطلاعات؛ این قابلیت به شرکت اجازه می‌دهد تا بطور اثربخش اطلاعات بازار را در میان همه بخشهای وظیفه‌ای ترویج دهد. نقش قابلیت‌های بازاریابی بعنوان منبع مزیت رقابتی پایدار قبلاً در رشته استراتژی بازاریابی مورد بحث قرار گرفته است. ورهایس و مورگان (۲۰۰۵) قابلیت‌های بازاریابی را به هشت گونه تقسیم‌بندی کردند. این عوامل عبارتند از: توسعه محصول؛ قیمت‌گذاری، مدیریت کانال، ارتباطات بازاریابی، فروش، مدیریت اطلاعات بازار، برنامه‌ریزی بازاریابی و پیاده‌سازی بازاریابی (حاجیبور و همکاران، ۱۳۹۱).
- مورگان و همکاران (۲۰۰۳) و ورهایس و همکاران (۲۰۰۹) قابلیت‌های بازاریابی را به دو زیر مجموعه قابلیت‌های تخصصی شده و معماری بازاریابی تقسیم نمودند.

۱. قابلیت‌های تخصصی شده بازاریابی

ایده اصلی دیدگاه مبتنی بر منابع سازمان یکپارچه سازی و افزایش مجموعه‌ای از شایستگی‌ها، منابع و قابلیت‌های تخصصی شده است. منابعی که در مدت زمان طولانی شکل می‌گیرند یا مستلزم دارائی‌های تخصصی شده هماهنگ و ویژه شرکت و سازمان هستند به آسانی ایجاد یا بازتولید نمی‌شوند. اما از آنجایی که این منابع به آسانی تقلید نمی‌گردند، ارزش سرمایه‌گذاری در آنها بسیار زیاد است. قابلیت‌های تخصصی شده بازاریابی فعالیتهای یکنواخت کاری مبتنی بر آمیخته بازاریابی هستند. این قابلیت‌ها شامل عواملی همچون تبلیغات و ترفیعات، فروش شخصی، روابط عمومی، قیمت‌گذاری و توزیع می‌شوند. این قابلیت‌های روزانه مبتنی بر آمیخته بازاریابی نقشی محوری در فعالیتهای بازاریابی ایفا می‌نمایند. قابلیت‌های تخصصی شده بازاریابی بطور وظیفه‌ای بر قابلیت‌های ایجاد شده حول دانش تخصصی شده‌ای که بوسیله کارکنان بازاریابی نگاه داشته می‌شود، تمرکز دارد. این قابلیت‌ها نشان دهنده فعالیتهای بازاریابی همچون ارتباطات بازاریابی، فروش شخصی، قیمت‌گذاری، توسعه محصول و در صنایع کالا محور، توزیع می‌باشند.

۲. قابلیت‌های معماری بازاریابی

قابلیتهای سازمانی تنها مجموعه‌هایی از فعالیتهای یکنواخت نیستند (هرچند بطور محدود یا گسترده این گونه تعریف شده‌اند). از اینرو در کنار فعالیتهای تکراری، روابط معماری میان قابلیت‌های تخصصی شده

برای رسیدن به کارایی و هماهنگی وجود دارد. مفهوم قابلیت معماری که توجه مستقیمی به دانش مورد نیاز جهت آرایش مجدد و اثربخش دارد، ظرفیت سازمانی مورد نیاز برای طراحی مجدد روابط بین خرده مجموعه‌هایی از فعالیتهای یکنواخت و عملیاتی را فراهم می‌کند. قابلیت‌های معماری بازاریابی، قابلیت‌هایی هستند که مستقیماً هماهنگ کننده قابلیت‌های تخصصی شده بازاریابی‌اند. بنابراین این قابلیت‌ها بر آرایش منابع جهت دستیابی به اهداف محصول - بازار تمرکز دارند. قابلیت‌های معماری بازاریابی مکانیزم مورد نیاز برای اطمینان از فعالیتهای سطح برنامه بازاریابی را فراهم می‌کنند. قابلیت‌های معماری بازاریابی خود را در قابلیت‌های تخصصی شده بازاریابی نشان می‌دهند و بطور اثربخش برای تأمین نیازمندیهای مربوط به استراتژی شرکت آرایش می‌یابند (حاجیپور و همکاران، ۱۳۹۱).

عملکرد کارآفرینانه

تحولات سریع علم و فناوری در چند دهه اخیر، ارکان نظام‌های اجتماعی را تحت تأثیر قرار داده و چالش‌هایی به همراه آورده است. افزایش جمعیت در کشورهای در حال رشد، کاهش منابع و امکانات موجود در این کشورها و پیدایش نیازهای اجتماعی و اقتصادی جدید همگی سبب توجه نهادها و مقامات مسئول در این کشورها به این نیازها و چاره‌اندیشی بنیادی یا مقطعی برای آنها شده است. افراد، سازمان‌ها و جوامعی که نتوانند خود را با این تحولات پرشتاب همگام کنند، دچار حالت ایستایی و توقف و سکون شده، بی شک در آینده حضور فعالی نخواهند داشت و سرانجام دچار شکست می‌شوند. سازمان‌های امروزی برای حفظ و بقای خود در محیط متحول و رقابتی باید تغییرات عمیق و همه‌جانبه‌ای در آرمان‌ها، اهداف، سیاست‌ها، باورها، اندیشه‌ها و غیره بدهند. در اقتصاد رقابتی و مبتنی بر بازار امروزی که با تغییرات و تحولات سریع بین‌المللی همراه شده و فرایند گذر از جامعه صنعتی به جامعه اطلاعاتی را سبب ساز گردیده است، از کارآفرینی به عنوان موتور اقتصادی یاد می‌شود و موضوعی میان رشته‌ای است که رشته‌های مختلفی هم چون اقتصاد، روان‌شناسی، جامعه‌شناسی و مدیریت در تکامل آن نقش اساسی داشته است. کارآفرینی مفهومی است همراه با خلقت بشر و کانون مرکز ثقل کار و تلاش و پیشرفت بشر در قرون متمادی می‌باشد. امروزه کارآفرینی از عوامل رشد و توسعه اقتصادی به شمار می‌رود، به طوری که در فرهنگ غرب و برخی کشورهای دیگر، دو دهه اخیر، "دوران طلایی کارآفرینی" نام گرفته است. کارآفرینی از منابع مهم و پایان ناپذیر همه جوامع بشری است (نایی و همکاران، ۱۳۸۹).

از آنجایی که کارآفرینی راه‌حلی برای مشکلات اقتصادی امروز می‌باشد، توسعه و ترویج کارآفرینی یکی از نیازهای جدی اقتصاد ایران می‌باشد. در شرایطی که کاهش سرمایه‌گذاری در اقتصاد کشور از یک سو، بهره‌وری پایین و گرایش به تعدیل نیروی انسانی در سازمان‌های دولتی و وابسته به دولت از دیگر سو و خیل تازه واردان به عرصه کار از سوی دیگر، بیکاری را به معضل بزرگ اقتصادی و اجتماعی این زمان مبدل کرده است به نظر می‌رسد که توسعه کارآفرینی در ایران یک ضرورت جدی اقتصادی، اجتماعی و

سیاسی است (پیکارجو و علی اصغری، ۱۳۸۷). به دنبال رخ دادن تغییرات وسیع در محیط اقتصادی جهان و شدت یافتن رقابت، به نقش مدیریت استراتژیک توجه بسیاری شده است. طراحی استراتژی مناسب برای سازمان ها و اجرای سریع و مؤثر آن برتری نسبی شرکت ها و سازمان ها را نشان می دهد. بدیهی است مهم ترین عامل موفقیت یا شکست در این حرکت فرهنگ سازمانی است.

از سوی دیگر پیچیدگی و رقابت رو به رشد موجود در دنیای امروز که البته با تحولات سریع محیط بین الملل و گذر از جامعه صنعتی به جامعه اطلاعاتی و نیز تغییر اقتصاد ملی به اقتصاد جهانی همراه است. بنابراین در دنیای امروز شناسایی عوامل مؤثر بر ایجاد و توسعه فرهنگ در جامعه و ویژگی های منحصر به فرد کارآفرین در سازمان شغلی، به عنصر رشد و توسعه از ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی و سیاسی محسوب می شود. در قرن حاضر، توانایی تطبیق مستمر با فرهنگ های مختلف و توانایی اداره ارتباطات بین فرهنگی نکته بسیار حائز اهمیت است. محیط کار جهانی نیاز به افرادی دارد که فرهنگ های مختلف آشنا باشد و بتواند با افراد سایر فرهنگ ها ارتباط مناسب برقرار کند. کارآفرینی بر توسعه اقتصادی جامعه به عنوان یکی از ابزارها با بهترین نتیجه و بیشترین کارایی مطرح می باشد. فرهنگ لازم برای این منظور از اهمیت خاصی برخوردار است لذا بستر لازم جهت ایجاد کارآفرینی در سازمان، آماده سازی فرهنگ آن سازمان خواهد بود (کاوسی و چاوش باشی، ۱۳۸۷). سازمان های موفق، سازمان هایی هستند که خلاقیت و نوآوری، نوک پیکان حرکت آنان را تشکیل می دهد. به عبارتی سازمان های امروزی برای ادامه حیات، بایستی پویا بوده و مدیران و کارکنان آن ها، افرادی خلاق و نوآور باشند تا بتوانند سازمان را با این تحولات منطبق ساخته و جواب گوی نیازهای جامعه باشند.

دولت های سراسر جهان از کارآفرینی بین المللی و به ویژه صادرات به منظور افزایش ثروت ملی و بهبود رقابت بین المللی اقتصاد ملی حمایت می کنند. کارآفرینی بین المللی در دهه های گذشته به یک پدیده گسترده تر تبدیل شده است. به طور سنتی، شرکت های چند ملیتی عمدتاً مسئول جریان تجارت بین المللی و سرمایه گذاری مستقیم خارجی هستند که نیروهای اصلی جهانی شدن هستند. با این حال، افزایش اخیر در تجارت بین المللی و جریان سرمایه گذاری عمدتاً به دلیل شرکت هایی است که بیشتر به بازارهای داخلی متمرکز بودند و نه از شرکت هایی که در حال حاضر جهانی هستند. یکی از ویژگی های اقتصاد جهانی امروزه این است که تعداد روزافزون شرکت ها فعالیت های بین المللی را انجام می دهند و این شامل نه تنها شرکت های بزرگ، بلکه همچنین و به طور فزاینده ای از فعالیت های کوچک و جدید، از طریق استفاده از فناوری اطلاعات است. یکی دیگر از ویژگی های اقتصاد جهانی فعلی، بر اساس این است که شرکتها، حتی کوچکترین و جدیدترین سرمایه ها، با سرعت بیشتری بین المللی می شوند.

کارآفرینان در تلاشند که خلاقیت خود را در تلاش های خود محک بزنند که یکی از نیازهای اساسی برای پایداری کسب و کار است و تلاش برای گسترش بازار بزرگ برای افزایش اندازه بازار و فرصت هایی برای محصول آنها بدون استثنا است. یک کارآفرین محلی می تواند یک بینش را در مورد

آنچه که در محیط فوری خود قابل دسترسی است، به دست آورد، اما ورود به بازارهای خارجی بسیار دشوار و چالش برانگیز است، زیرا بسیاری از الزامات و نیازهای مورد انتظار از کارآفرین در کشور عملیات باید رعایت شود. کمک به دولت محلی در این زمینه نقش مهمی ایفا می کند، زیرا بسیاری از این مشاغل می توانند از طریق کمک های چند لایه به هم متصل شوند (کاردون و کیرک، ۲۰۱۵).

چالش های کارآفرینان در اقتصادهای در حال توسعه

روند تحقیق نشان می دهد که فعالیت های مرزی، مانند صادرات، بسیار مهم است که از طریق آن سرمایه گذاری های کوچک و جدید قادر به ایجاد ارزش، تولید رشد و دسترسی به دانش و فن آوری های جدید هستند. امروزه، بین المللی کردن شرکت های کوچک و متوسط و سرمایه گذاری های جدید هر دو گسترش و تسریع می شود، که احتمالاً بیشتر به تعداد بیشتری از بازیگران اقتصادی که در بازارهای خارجی دنبال می شوند، کمک می کند. گسترش و تسریع کارآفرینی بین مرزی می تواند با توجه به تغییرات قابل توجهی که در دهه های گذشته اتفاق افتاد و در نتیجه کاهش هزینه های معامله برای کسب و کارهای بین المللی انجام شود، مورد توجه قرار گیرد.

اوفیلی (۲۰۱۴) تأکید کرد که چالش های کارآفرینان بالقوه در اقتصادهای در حال توسعه وجود دارد و در لیست، عوامل تعیین کننده شرایط ورود به این بازارهای جدید است. بر این اساس به عنوان قدرت فروشندگان ثابت شده در صنعت تعریف می شود که به طور مداوم قیمت ها را بالاتر از سطح رقابتی افزایش می دهد و در نتیجه نمی تواند مانع از ورود شرکت های جدید شود. و اینها بر اساس:

۱. مزیت مطلق هزینه برای شرکت های ایجاد شده، مانند کنترل تکنیک های تولید از طریق ثبت اختراع، ناقص بودن در بازارهای عامل، که به آنها قیمت های پایین تر را خریداری می کنند، و نقص بازار پول، که نرخ بهره بالاتری را برای افراد بالقوه اعمال می کند.

۲. شرایطی که تمایز محصول را از طریق ترجیحات برند و شهرت شرکت ترجیح می دهند؛ و

۳. به عنوان مثال، مقادیر قابل توجهی از مقیاس، که در آن مقیاس حداقل کارآمد نسبت به صنعت به طور کلی نسبتاً بزرگ است، به این ترتیب، شرکت بهینه سهم قابل توجهی از بازار را به خود اختصاص می دهد. این بدان معنا نیست که رفتارهای آگاهانه در بخشی از شرکت ها، مهاجران یا بومی ها، برای جلوگیری از موانع ورود یا ورود موثر مانع وجود دارد، اما، در مواردی که چنین شرایطی رخ داده است، این صنعت همچنان محافظت انحصاری بنگاه های ثابت است. از آنجائیکه این شرکت ها غیر بومی هستند، حذف موانع ورود به بنگاه های بومی نیاز به اقدامات خاص سیاسی دارد.

دوم، شاید مهمترین مانع عمده برای سرمایه گذاری بومی در تولید، نادیده گرفتن سرمایه گذاران بالقوه است. مشاهده شده است که نظریه های توسعه نیافته در ارتباط با فقدان روحیه کارآفرینی برای اکثر اقتصادهای در حال توسعه، قابل استفاده نیستند. اکثر تمرین کنندگان در اقتصادهای در حال توسعه به طور

فعالانه به دنبال پاداش‌های مادی هستند، و کارآفرینی به طور خاص از لحاظ اجتماعی مورد احترام است. بسیاری از کارآفرینان به فرصت‌های سودآوری هشدار می‌دهند و می‌توانند سرمایه لازم برای پروژه‌های صنعتی را پیدا کنند که به نظر می‌رسد ظرفیت آنها برای بهره‌برداری است. غلبه بر شرکت‌های کارآفرینی در زمینه کارخانه‌های چوب‌بری، تراشه‌سازی، کنسرو کردن و نگهداری میوه‌ها و سبزیجات و غیره، به طور قابل توجهی به فراوانی تقلید از کارآفرینان اشاره می‌کند: "کسانی که پس از نوآوران محلی یک عمل اقتصادی جدید را پیاده‌سازی می‌کنند، سودآور" در صنایع با تکنولوژی ساده و سرمایه اولیه است. سومین مانع عمده پیش‌سرمایه‌گذاری، مشکل دسترسی به منابع تولیدی مانند سرمایه، نیروی مدنی و ماهر و جریان کافی مواد خام است. حتی یک منبع کافی از وجوه ممکن است اطمینان حاصل کند که عوامل دیگر در کوتاه مدت پیش‌بینی می‌شود. کارآفرینان بالقوه بومی به عنوان همتایان خارجی خود راضی نیستند. اگر چه از بازارهای عامل، عوامل خارجی محروم نشده است، سرمایه‌گذاران بومی از دانش و تجربه‌ای که دارایی‌های نامشهود سرمایه‌گذاران خارج از کشور است، برای انجام این کار در بازارها استفاده نمی‌کنند. این کارآفرینان بومی هیچ جایگاهی ندارند؛ حتی در بازار پول داخلی و جایی که برخی از مواد خام آنها وارد می‌شوند، ممکن است در شبکه کنترل‌های اداری پیچیده تر شوند؛ خوشبختانه، بعضی از این کنترل‌ها در بیشتر کشورهای در حال توسعه مهیا است. در رابطه با عدم دسترسی عوامل، فقدان اقتصادهای خارجی است که به عنوان مانع ذاتی در محیط اقتصادی مشخص شده‌اند، به عنوان مثال، تاخیر طولانی قبل از تحویل ماشین‌آلات و تجهیزات، مشکل دریافت نوع مناسب قطعات و لوازم یدکی، و مشکل دریافت خدمات و تعمیرات ماهرانه، که همه کارآفرینان در کشورهای توسعه یافته به عنوان اعطاء می‌کنند. یکی دیگر از جنبه‌های این مشکل، عدم تمایل اکثر کارآفرینان بومی به جمع‌آوری منابع خود برای سرمایه‌گذاری مشترک است (محمود و محرم، ۲۰۱۴).

بازارهای داخلی و رقابت بین‌المللی

شرکت‌ها در یک اقتصاد کار می‌کنند که به طور فزاینده‌ای جهانی می‌شود. کاهش جهانی موانع تجاری و سرمایه‌گذاری از طریق سازمان تجارت جهانی و ایجاد توافقنامه‌های همکاری اقتصادی منطقه‌ای مانند اتحادیه اروپا، موانع را برای شرکت‌های کوچک و متوسط و موانع جدید برای فعال شدن بین‌المللی کاهش داده است. همچنین پیشرفت‌های تکنولوژیکی (از جمله استفاده گسترده از اینترنت و ایمیل) و کاهش هزینه‌های حمل و نقل باعث افزایش جریان اطلاعات بین کشورها شده است که باعث تسهیل بین‌المللی شدن سرمایه‌گذاری کوچک و جدید می‌شود. برای سرمایه‌گذاری‌های کوچک و جدید برای پیدا کردن اطلاعات در مورد بازارهای خارجی و در مورد مشتریان خارج از کشور، برقراری ارتباط با شرکای خارجی و هماهنگ کردن فعالیت‌های مختلف در سراسر مرزها، اقتصاد جهانی به طور فزاینده‌ای، شرکت‌ها را با فرصت‌ها و تهدیدات ارائه می‌دهد.

فرصت های مهمی برای شرکت های کوچک و جدید مانند گسترش فعالیت های فروش یا فعالیت های تجاری در خارج از کشور، هدف قرار دادن سوله های خاص بین المللی یا دسترسی به فن آوری های پیشرفته در خارج از کشور بوجود می آیند. با توجه به منطبق فروش کم، فروش بسیار بالا، اقتصاددانان را به تئوری مزیت نسبی هدایت می کند. مزیت نسبی به معنی مقایسه تفاوت های قیمت نسبی بین کشورها برای توضیح الگوی تجارت است. کارآفرینی، با اندازه گیری شاخص های مختلف مانند نرخ فعالیت های راه اندازی یا افزایش مالکیت تجاری، نقش مهمی در اقتصاد ملی ایفا می کند. کارآفرینی مکانیسم مهمی برای توسعه اقتصادی ملی محسوب می شود، به عنوان مثال، از طریق کمک به تولید اشتغال و نوآوری. با این حال، تفاوت های قابل توجهی بین کشورها وجود دارد در حالی که کارآفرینی به مثابه توسعه اقتصادی مؤثر است. برای درک عوامل مؤثر بر ظهور کارآفرینی و به نتایج اقتصادی انواع مختلف کارآفرینی، اهمیت کارآفرینی برای اقتصاد ملی در نظر گرفتن کارآفرینی بین المللی و یا دخالت شرکت های کوچک و متوسط و شرکت های جدید در اقتصاد بین المللی اهمیت دارد علیرغم نیروهای محیطی که عملکرد شرکتها را در خارج از مناطق عملیاتی محدود می کند. فعالیت های مرزی، مانند صادرات، یک وسیله مهم هستند که از طریق آن می تواند سرمایه گذاری های کوچک و جدید را برای ایجاد ارزش، ایجاد رشد و دسترسی به دانش و فن آوری های جدید در خارج از کشور ایجاد کند. امروزه بین المللی کردن شرکت های کوچک و متوسط و مشاغل جدید هر دو گسترش و تسریع می شود، که احتمالاً بیشتر به تعداد بیشتری از بازیگران اقتصادی که به دنبال بازارهای خارجی هستند کمک می کند. گسترش و تسریع کارآفرینی بین المللی باید با در نظر گرفتن تغییرات قابل توجهی که در دهه های گذشته اتفاق افتاده و در نتیجه کاهش هزینه های معامله برای انجام تجارت بین المللی باشد، مورد توجه قرار گیرد. تهدیدات ممکن است از افزایش رقابت خارجی ناشی شود، که ممکن است ضرورت بیشتری برای شرکت های کوچک و جدید برای فراتر رفتن از مرزهای ملی برای زنده ماندن یا رشد در محیط کسب و کار پیچیده بر اساس رضایت کارآفرینان صاحبان کسب و کار باشد (مورنیکس و همکاران، ۲۰۱۶).

نتیجه گیری

اهمیت محیط بازاریابی بین المللی در جهان امروز نمی تواند بیش از حد تأکید شود. کارآفرینان بین المللی در سرتاسر جهان تا آنجا که ممکن است برای انجام معاملات از خارج از مناطق محلی خود برای کسب درآمد و افزایش سودآوری پذیرش تقدیر محصولات خود را در بازارهای جهانی انجام می دهند. در حالی که بسیاری از موانع برای مبارزه با کارآفرینان در عرصه بین المللی وجود دارد، فرصت های بالقوه وجود دارد و می تواند به طور مؤثر مورد استفاده قرار گیرد. فناوری در بسیاری از شرکت ها عامل بسیار مهمی بوده است و ثابت شده است پیشرفت در فناوری های جهانی بر سودآوری کارآفرینی مثبت تأثیر می گذارد، گرچه همه کارآفرینان استفاده از محصولات تکنولوژیکی را برای تعامل با کسب و کار خود ندارند. اکثر

کارآفرینان تنها در طول دوره معاملات بانکی در تعاملات تکنولوژیکی برای حل و فصل کالاها فعالیت می‌کنند. تجزیه و تحلیل بیشتر نشان داد که آگاهی دقیق از محیط‌های فرهنگی می‌تواند معاملات تجاری کارآفرینان در یک کشور خارجی را افزایش دهد. به طور ذاتی، کارآفرینانی که فرهنگ کشور را درک می‌کنند که در آن کسب و کار در حال انجام است نمی‌توانند از دست بدهند، به عنوان مثال، زبان می‌تواند یک مانع و عدم درک ارزش‌های کشورهای میزبان معاملات باشد. این به این دلیل است که چیزهایی که برای ارزش‌های فرهنگی در یک اقتصاد قابل اجرا هستند ممکن است در دیگران قابل استفاده نباشند. یکی دیگر از مسائل بسیار مهم این است که مقررات دولتی و چالش زیست محیطی؛ اینها در رابطه با معاملات بین‌المللی و درآمد کارآفرینان زیاد است. کارآفرینان باید مقررات دولتی را که در کشور عملیات شایع هستند، در نظر بگیرند تا محدودیت‌های آنها را برای هر معامله‌ای که می‌خواهند مشارکت کنند، در نظر بگیرند. در نهایت، توانایی یک کارآفرین برای کسب سود قابل توجه از معاملات بین‌المللی بستگی به توان بالقوه برای هماهنگی کسب و کار دارد.

فهرست منابع و مآخذ

- ابراهیمی، عبدالحمید و پاینده، زهره (۱۳۹۰)، هویت نام تجاری، تهران: فصلنامه بازاریابی الکترونیکی.
- پیکارجو، ک؛ و علی اصغری، ف (۱۳۸۷). کارآفرینی سازمانی و سازمان های کارآفرین، تهران، انتشارات پژوهشکده مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام.
- چیرانی، ابراهیم و پاکپور رودسری، ایمان (۱۳۹۰)، بازارمحوری و نقش آن در بازاریابی، بانک مقالات بازاریابی ایران.
- حاجیپور، بهمن؛ درزیان عزیزی، عبدالهادی و شمسی گوشکی، سجاد (۱۳۹۱)، تبیین استراتژی محصول — بازار و قابلیت های بازاریابی شرکت بر عملکرد بازار، فصلنامه علمی — پژوهشی کاوش های مدیریت بازرگانی، سال چهارم، شماره ۷، بهار و تابستان.
- رجب زاده، یاسمن و ملک اخلاق، اسماعیل (۱۳۹۰)، استراتژی های ناب و چابک عملکرد ارزیابی شرکت، بانک مقالات بازاریابی ایران.
- شافعی، رضا؛ کفچه، پرویز و داروند، فاتح (۱۳۹۳)، مطالعه راهبردهای قیمت گذاری و رابطه آن با قابلیت های بازاریابی در شرکتهای تولیدی، دوفصلنامه علمی — پژوهشی راهبردهای بازرگانی، سال بیست و یکم، دوره جدید، شماره ۴، پاییز و زمستان.
- فیض، داود؛ نعمتی، محمدعلی؛ جبلی جوان، اشکان و زنگیان، سمیه (۱۳۹۱)، تاثیر قابلیت های بازاریابی بر پیامدهای عملکردی شرکت های کوچک و متوسط کارآفرین (مورد مطالعه: شرکت مواد غذایی تهران همبرگر)، فصلنامه نوآوری و ارزش آفرینی، سال اول، شماره ۱، پاییز و زمستان.
- قاضی زاده، مصطفی (۱۳۹۰)، بررسی و مطالعه اثر قابلیت های بازاریابی و تنوع بخشی بر عملکرد مالی با استفاده از تکنیک تحلیل پوششی داده ها، بانک مقالات بازاریابی ایران.
- کاوسی، ا.، و چاوش باشی، ف (۱۳۸۷). فرهنگ و کارآفرینی سازمانی، پژوهشنامه شماره ۳۲، تهران، انتشارات پژوهشکده مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام.
- نایی، م.؛ موسوی، س.ح.؛ شریفی، م.؛ تنباکوساز، ع. (۱۳۸۹). اصول کارآفرینی و مهارت های کسب و کار در ایران، قزوین: انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین.
- نجف بیگی، رضا و اردشیری جم، آزاده (۱۳۸۹)، ارزیابی قابلیت های نام تجاری در صنایع غذایی کشور، فصلنامه علوم مدیریت ایران، سال پنجم، شماره ۲۰.

___ Cardon, M. S. , & Kirk, C. P. (2015). Entrepreneurial passion as mediator of the self-efficacy to persistence relationship. *Entrepreneurship: Theory and Practice*, 39(5), 1027–1050.

___ Davis, B. C. , Hmieleski, K. M. , Webb, J. W. , & Coombs, J. E. (2017). Funders' positive affective reactions to entrepreneurs' crowdfunding

pitches: the influence of perceived product creativity and entrepreneurial passion. *Journal of Business Venturing*, 32(1), 90–106.

___ Lim, D. S. K. , Oh, C. H. , & Clercq, D. D. (2016). Engagement in entrepreneurship in emerging economies: interactive effects of individual-level factors and institutional conditions. *International Business Review*, 25(4), 933–945.

___ Mahmoud, M. A. , & Muharam, F. M. (2014). Factors Affecting the Entrepreneurial Intention of PhD Candidates: A study of Nigerian International Students of UUM. *European Journal of Business and Management*, 6(36), 17–24.

___ Murnieks, C. Y. , Cardon, M. S. , Sudek, R. , White, T. D. , & Brooks, W. T. (2016). Drawn to the fire: the role of passion, tenacity and inspirational leadership in angel investing. *Journal of Business Venturing*, 31(4), 468–484.

___ Zwan, P. , Thurik, R. , Verheul, I. , & Hessels, J. (2016). Factors influencing the entrepreneurial engagement of opportunity and necessity entrepreneurs. *Eurasian Business Review*, 6(3), 273–295.

